

Vandra Attila

Könnyek férfiszemben

A hűvös szeptemberi délután ellenére elég sokan voltak a parkban. Volt, akit a mászkálni vágyó gyermekek cipeltek ki a játszótérre, volt szerelmespár, ott voltak a sakk-klub tagjai, akiket talán csak csorgó esőben és szélviharban lehetett beírni hiányzónak, kötögető-pletykáló öregasszonyok, s volt turista is, aki innen csodálta a Cenk szeptember végi színekavalkádját. A gyermekkocsit tologató fiatalasszony háromszor is körülnézett, de egyetlen szabad padot sem talált. Végül meglátott egyet, amelynek csak egyik végén ült valaki. Rövid habozás után odament, s megszólította az arcát a tenyerébe temetve ülő fiatal férfit.

— Megengedi?

A férfi összerezte. Nem szólt. Fel sem fedte arcát, csak bólintott, jelezve, hogy nyugodtan leülhet. Egy kicsit még a pad szélére is húzódott, bár erre nem volt szükség. A mellettük levő padon négyen elfértek. Az asszonyka elhelyezkedett a pad másik végén. A gyermekkocsit maga mellé húzta az árnyékba. Bepillantott a kocsiba, ahol a baba édesdeden, álmában mosolyogva aludt. Szokás szerint, alvó gyermekének látványa apró mosolyt csalt arcára. Megigazította a babán a takarót attól az anyai perfekcionizmustól hajtva, mely sohase lehet megelégedve, ha gyermekéről van szó. Végül hátradőlt a padon. Így ült egy ideig. Kis idő múlva egy belső megérzéstől vezérelve a férfira nézett, s meglátta a tőle kissé elforduló férfi keze fején végiggördülő könnycseppet. Megbabonázva nézte a szokatlan látványt. A férfi, mintha megérezte volna a rajta nyugvó tekintetet, mély, szaggatott lélegzetet vett.

A nő nem tudta levenni róla tekintetét. Még rápillantott a csendes szendergő gyermekére, de figyelmét megint a mindenki szeme láttára zokogó férfi vonta magára. Végül nem állta meg, hogy meg ne szólítsa.

— Elhagyta?

A férfi leengedte a kezét, mint egy önmagát megadó középkori lovag a pajzsát. Felfedte kisírt arcát, a könnyezéstől kivörösödött szemét, majd a mellette ülő nőre pillantott. A nőben azt az érzést keltette, mintha egy szülei által elhagyott kétségbeesett kisgyermeket látna. A férfi most sem felelt, csak beleegyezően bólintott.

— Nagyon szerethette, ha ennyire szenved.

— Életem nagy szerelme volt. Bármit és mindent képes lettem volna feláldozni érte — szólalt meg a férfi.

— Ilyent a férfiak csak olyankor mondanak, ha meg- vagy vissza akarnak szerezni valamit. Sohase gondolják komolyan. Üres szavak... — változott vádaskodóra az eddig mély megértést mutató nő hangja. Szemmel láthatóan személyesen

érintették a férfi szavai, kellemetlen emléket idéztek fel benne. — De amikor tette kerül a sor, kiderül, hogy a „bármibe és a mindenbe” sok minden nem tartozik bele. Nem hajlandók lemondani a cigarettáról, az italról, a szókékről, a szombati focimeccsről, legyen az élőben vagy tévében, a hetente többszöri találkozásról a haverokkal, az újságolvasásról, a rossz szokásaikról...

A férfi pillanatra meghökkent a hangnemtől. Rövid tusakodás után nyugodt, lemondó hangnemben válaszolt.

— Egyszer léptem túl nagyon a határt az alkoholfogyasztásban. Egy húsvéti locsolásból elázva jöttem haza. Másnap megfogadtam, hogy soha többé alkoholt nem veszek a számba. Azóta se ittam egy kortyot sem. Sohase csaltam meg, s mikor láttam, hogy aggódik, mert nőkké vagyok körülvéve, új munkahelyet kerestem. Egyetemista koromban nagy focirajongó voltam. Ki nem hagytam volna a Temesvári Poli egyetlen meccsét sem. Miután Brassóba kerültem, a Brassói FC itthoni meccseire jártam el, amíg meg nem ismertem. Ő nem szerette a focit, így vasárnap inkább kirándulni mentünk. Mióta összeházasodtunk, egyetlen meccset se láttam élőben. Tévében is csak kivételesen, inkább hagytam, hogy ő válasszon műsort. Nem szerette a haverjaimat, főleg Pétert ki nem állhatta. Azt mondta, hogy rossz hatással vannak rám. Egyre ritkábban láttam őket, a fiúk a szememre is vetették. Ha hozzánk jöttek, utána állandóan panaszkodott, hogy mindennek bagószaga van. Így aztán a barátaim is egyre ritkábban jöttek hozzánk. Nem nyomom többé a fogpasztatubust a közepén, nem hagyom a cipőmet az előszoba közepén, lehajtom a WC födelét, habár édesanyám sohase tudott mindezekre rászoktatni. Sohase cigarettáztam és nem drogoztam, de azokról is képes lettem volna leszokni érte... Soha nem ütöttem meg, pedig apám, ha részeg volt, nem egyszer megtette anyámmal, főleg, ha anyám sokat perlekedett, és nem emeltem fel a hangom, inkább hagytam, hogy az övé legyen az utolsó szó. Miben kellett volna még alkalmazkodnom?

A férfi hangja inkább kétségbeesett volt, mint vádló. Lehetett látni rajta, hogy a választ keresi a nagy kérdésre: „Mit hibáztam?” A nő fürkésző tekintettel nézett rá, higgye, vagy ne higgye, amit mond? A férfi állta a tekintetét, a színészkedésnek semmi jelét se mutatta. Csak nézett várakozóan, hátha megkapja a nőtől a választ.

— Mondja, ugye nem hisz nekem? — kérdezett rá a férfi.

Ez az utolsó mondat végleg meggyőzte a nőt, hogy a férfi meséjében legfeljebb enyhe túlzás lehet. Vagy legalább is a férfi ezt így élte meg, mintha igaz lenne.

— Ön nem mindennapi férfi, az biztos.

— Nem tudom, hogy ezt most dicséretnek vegyem-e, vagy sem? De nem válaszolt a kérdésemre. S mondja, mire vágyik egy nő, ha társat keres?

— Gyengédségre. Szeretetre. Őszinteségre. Őszinte szerelemre. Egy figyelmes társra. Aki alkalmazkodik hozzá. Aki megértő akkor is, ha hangulatváltozásai vannak. Aki segít neki. Akire számíthat. Aki mellett biztonságban érzi magát. Aki majdan gyermekeinek jó apja lehet... — sorolta a nő.

A férfi megint a keze közé temette arcát, mielőtt újra megszólalt. Mintha védekezne. Valahogy e vallomás közben már nem tudta elviselni a nő tekintetét.

— Olyan szép volt az elején. Számos csalódás ért engem az életben, barátnőim sorban elhagytak. Hogyan is mondta Jókai? Kétféle kékszakáll van. Van, akinek hét feleség dukál, van, akinek hét kosár. Én az utóbbi kategóriába tartoztam. Amikor megismertem őt, akkor értettem csak meg, hogy mi is valójában a szerelem. Mondhatom, első igazi szerelmem volt. Akkor mondtam ki életemben először azt a mondatot, amitől ön annyira felkapta a vizet. Sajnálom, hogy...

— Tényleg személyesen érintett, de maradjunk csak az ön problémájánál. Folytassa csak nyugodtan — felelte a nő, miközben elmerengett, hogy e férfi még mély fájdalma közepette is észrevette hangulatváltozását, sőt, arra is képes volt, hogy „helyére tegye”. Eljátszott a gondolattal, hogy az előbb kapásból felsorolt néhány kritériumnak megfeleltesse a férfit. Képes figyelmes lenni, hisz itt is bizonyította. Alkalmazkodó, ha csak fele is igaz, amit mondott. Adni képes és lemondani másért. Aggodalma azért, hogy neki fájdalmat okozott, arra utal, hogy gyengéd is tud lenni és megértő. Őszinteség, ez bonyolult probléma, vele itt most őszintének tűnik, de a megfelelési kényszer sokszor kényszeríti az embert arra, hogy megpróbáljon „tökéletesebb lenni”... S lehet, hogy magába zárt sok mindent, a béke kedvéért... A családias férfi típusa, aki szívesen foglalkozik a gyermekekkel. Ha a felesége megkérte valamire, teljesítette. Nem iszik, nem dohányzik, nem nőzik...

— Ne higgye, hogy úgy ért ez, mint derült égből villámcsapás. Hogy „minden tökéletes volt” s egyszerre... Az utóbbi időben egyre több vita volt a házban. Olyan családban nőttem fel, amelyben volt férfi és női munka. Amelyben a papucsférj nevetség tárgya volt. Ezekben az előítéleteimen is túlléptem. Először csak a nehezebb munkákat vállaltam el, a bevásárlást, takarítást, majd mosogattam, és főztem is. Egyre többet segítettem neki, de egyre több kritikát kaptam. Egyre jobban igyekeztem, egyre kevésbé feleltem meg neki.

— Talán még... — próbált a nő reményt kelteni benne, de ezúttal a férfi félbeszakította.

— Nincs talán. Elment, és nem jön vissza. Nem elhagyott, hanem elment egy másik férfival. Nem megcsalt, hanem elhagyott. Elvitte minden holmiját hozzá. S beadta a válópert.

— Úgy meséli, mintha ön lenne a Tökéletes Férfi. Aki mindent megadott feleségének, amit csak kért, s szeretné tudni, miért hagyta mégis el. Ismeri a férfit, akivel elment? Talán ott a kapja meg a választ.

— Igen. A legjobb barátom, Péter. Bagózik, mint egy török, két csomagot is elszív naponta. Szereti a sört, néha akkor is iszik, ha a kocsit vezeti. A felesége is azért hagyta el, mert ittasan lekent neki egy pofont, pedig az asszonyka a nőügyeit is megbocsátotta neki. A Brassói FC drukkereinek alelnöke. Rá nem tenné a kezét a női munkára, mert ő nem papucsférj. S nő őt ne figyelmeztetgesse, s ne parancsolgasson neki... Jellemezzem tovább?

A nő első pillanatban meghökkent a jellemzésen. Aztán beismerte önmagának, hogy e férfi bizony neki se kellene...

— Ön megpróbált az a Tökéletes Férfi lenni, akire minden nő vágyik, de amelyik egyiknek se kellene. Mondja, miért fáj önnek, hogy egy ilyen hálátlan nő-személy elhagyta? Örvidenie kellene, hogy megszabadult, attól, aki nem méltó szerelméhez. Miért vonzódott hozzá, ha nem szolgált rá? És miért nem hagyta ott ön? Megmondom. Önzésből. Minél elérhetlenebb volt, annál inkább kellett. Határtalan altruizmusa olyan volt, mint egy vásár. Minden, amit adhatott, értéktelenebb volt, mint amit kaphatott volna érte. Jó vásár lett volna. Azt mondta, hogy mindent, amit csak kért öntől, megadta neki. Igen, ezzel fizette le, hogy szeresse. De megadta neki azt is, amire vágyott?

— Ön szerint mire vágyott a feleségem, amit nem adtam meg neki?

— A szeretet és a szerelem nemcsak abból áll, hogy adunk, hanem abból is, hogy kapunk. Ön látszólag megadott neki mindent, de közben megfosztotta egy nő legnagyobb örömétől, hogy adhasson önnek valamit. Úgy érzem, hogy képtelenné tette, hogy kifejezze ön iránt a szeretetét és a szerelmét. Azt hiszem, azért volt olyan kritikus, mert kereste azt a határt, amelyet ha ő átlép, ön meghúzza a határvonalat: „Eddig és ne tovább!” S akkor ő adhatott volna önnek. Bizonyíthatta volna, hogy szereti. De ez nem történt meg. S a ki nem fejezhető szerelem lassan gyűlöletbe csapott át. Gyűlölni kezdett mindent, ami megfosztotta attól, hogy érezze a szerelmet. A saját szerelmét. Így az önét egyre inkább ostromnak érezte, mint szerelemnek. Ezért kötött ki az ön tökéletes ellentéténel...

A férfi döbbenetben hallgatta. A nő felállt, megfogta a gyermekkocsit, s elindult. Tett néhány tétova lépést, majd pillanatra megállt, s visszanezett. A férfin lát-szott, hogy szeretné megállítani.

— Ne menjen el még! Szükségem van még önre.

A nő elmosolyodott.

— Kezdetnek nem rossz... Köszönöm mindazt, amit öntől tanultam ma délután.

— Tesséék?

— Igen, nagyon köszönöm, hogy segített, hogy mindezt megfogalmazzam. Anélkül, hogy önt végighallgassam, nem fogalmazódott volna meg bennem. Ne haragudjon, de most sietek. Életbe kell ültetnem, amit ma tanultam.

— S hogyan akarja véghezvinni?

Hazamegyek, s kisminkelem magam, mire a baba felébred. Amint a férjem hazaér, megmutatom neki, hol van az ebéd, amit megmelegítsen magának, az ölébe rakom a lányát és elmegyek a barátnőimhez pletyózni. Fél éve nem voltam... Gondolja, hogy csak maga csinál ekkora marhaságokat? Viszontlátásra!

Molnos Ferenc

Daróci tél

Kuti Botond képe alá

hópelyhek játéka odafenn
hullhatna éppen manaként
az áldás
behúzott nyakkal lessük idele
hogyan lesz-e másként
jön-e már a váltás
s a zimankó helyett
sütne már a nap

apró házakat könnyen beborít
benn öreg anyókák ülnek
s szinte várják hogy
ölelje magához őket is
ablakból nézik
amint felfal udvart és kerteket
öreg kaput nyit
szája mohó
kint kutya vonít
mindent eltemet a hó

beburkolózunk valami melegbe
könnyen átfúj a condrán a szél
süvítve lép be
— nem ismer meg —
érthetetlen idegen nyelven beszél
vehetünk bármit magunkra
didergünk még
fehér gyolcsban kócsban
fekete darócsban
hiszen nem volt már rég
ilyen hideg a tél
Darócsban

2008. október 18.
